

Lietuvos Respublikos Seimo
Sveikatos reikalų komitetui ir
Socialinių reikalų ir darbo komitetui

2021-10-13 Nr. 92

DĖL ŽMONIŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ PROFILAKTIKOS IR KONTROLĖS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVIP-912

Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija (toliau – LPSK) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą Nr. 21-28288 „Dėl Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 18, 37 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-912“ (toliau – Įstatymo projektas) ir pagal kompetenciją teikia savo išvadas bei pasiūlymus.

Įstatymo projekto rengėjai nurodo, kad Įstatymo projektas parengtas siekiant sudaryti sąlygas užkirsti kelią užkrečiamųjų ligų plitimui ir užtikrinti visuomenės sveikatą bei saugumą. Šiam tikslui pasiekti siūloma nustatyti, kad darbuotojų sveikatos patikrinimai dėl užkrečiamosios ligos, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, nebefinansuojami valstybės biudžeto lėšomis.

Tokio uždavinio suformulavimas reiškia, kad visais teisinais pagrindais dirbantys asmenys privalės pasiskiepyti nuo COVID-19 ligos, jei norės visa apimtimi ir nekliudomai vykdyti savo darbine funkcijas, kadangi kitu atveju profilaktinis testavimas bus apmokamas iš darbuotojo lėšų. LPSK atkreipia dėmesį, kad tai yra paslėptas priverstinis skiepijimas, o bet kokia prievarta skatina pasipriešinimą ir neigiamai veikia skiepijimo procesą. Praktika rodo, kad skiepijimo skatinimo programos atneša kur kas daugiau naudos, nei prievartinės priemonės ir gąsdinimas sankcijomis.

LPSK siūlomus pakeitimus vertina kaip perteklinius ir neproporcingus, toks įstatymo pakeitimas prisidės prie įtampos didinimo darbo vietoje, darbuotojų ir darbdavio santykių bloginimo, bei nepasitikėjimo skatinimo.

Patys iniciatoriai įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodo, kad testavimas ir ankstyva diagnostika yra labai svarbios pandemijos valdymo priemonės. Gyventojų tikslinis ir profilaktinis testavimas, darbuotojų profilaktinis testavimas gali padėti kuo anksčiau nustatyti asmenis, užsikrėtusius koronaviruso infekcija, juos izoliuoti ir išaiškinti bei izoliuoti su sergančiuoju asmeniu sąlytį turėjusius asmenis, taip sumažinant viruso išplitimo galimybę. Tačiau tiek testavimas, tiek

bendrosios profilaktikos priemonės nėra pakankamos, kad būtų galima apsaugoti nuo užsikrėtimo ar suvaldyti viruso plitimą visuomenėje. LPSK nuomone, jei siekiama suvaldyti infekcijos plitimą, Sveikatos apsaugos ministerija pasirinko „apmokestinti“ netinkamos priemonės įgyvendinimą. LPSK pritaria, kad norint sužinoti ar darbuotojas serga COVID-19 liga būtina atlikti testą, todėl testai turi būti finansuojami valstybės arba darbdavio lėšomis. Darbdavio tikslas yra užtikrinti sveikas ir saugias darbo sąlygas darbuotojui. Tą tikslą pasiekti galima tik reguliariai atliekant COVID-19 testus, kaip ir nurodyta įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

LPSK supranta norą paskiepyti kuo daugiau asmenų, kad sumažėtų galimų komplikacijų tikimybė susirgus COVID-19 infekcija, tačiau, kaip darbuotojų atstovai, negali pritarti siūlomiems pakeitimams ir ragina iniciatorius dėmesį sutelkti į valstybės finansuojamą testavimą, kaip pagrindinę infekcijos suvaldymo priemonę.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, LPSK siūlo persvarstyti įstatymo projekto tikslą ir galimas įgyvendinimo priemones. Jei įstatymo projekto tikslas yra orientuotas į saugias ir sveikas darbo sąlygas, tuomet jau dabar yra reglamentuotas mechanizmas, kaip sukurti saugią darbo vietą - tai apibrėžia Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, kuriuo vadovaujantis užtikrinti sveikas ir saugias darbo sąlygas darbuotojui yra darbdavio pareiga.

LPSK pirmininkė

Inga Ruginiene